

SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI
ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM SLOVENICA

RAZRED ZA FILOLOŠKE IN LITERARNE VEDE
CLASSIS II: PHILOGOGIA ET LITTERAE

DELA — OPERA

1

ANTON BAJEC

BESEDOTVORJE

SLOVENSKEGA JEZIKA

I

IZPELJAVA SAMOSTALNIKOV

LJUBLJANA

1950

SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI
ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM SLOVENICA

RAZRED ZA FILOLOŠKE IN LITERARNE VEDE
CLASSIS II: PHILOGOGIA ET LITTERAE

DELA * OPERA

2

PREŠERNOVE
NEMŠKE POEZIJE

S PREVODI

OTONA ŽUPANČIČA

LJUBLJANA

1950

INHALT

Des Sängers Klage 1—3	12, 14, 16
Literarische Scherze 1—4	18, 20
Sonett (an) Johann Nep. Hradecky	22
Warum sie, wert	24
Liebesgleichnisse 1—3	26, 28, 30
Nichts trägt an ihm	32
Dem Andenken des Matthias Čop	34
An Pauschek und Stelzich	42
An die Slowenen, die in deutscher Sprache dichten	44
Grabschrift für Emil Korytko	46
An eine junge Dichterin	48
Toast . . . dem . . . Johann Thoman	50
Grabschrift für die Familie Simonetti	52
Dem wohlgebornen Fräulein Aloisia Crobath	54
An . . . Anton Tschopp	56

Uvod . . .
Geslo . . .
Pevčeva tožba . . .
Literarne šale . . .
Sonet Janezu . . .
Zakaj nje, vr . . .
Ljubezenske . . .
Nič pesnika . . .
Matiji Čopu . . .
Pavšku in St . . .
Slovincem, k . . .
Napis na gro . . .
Mladi pesnic . . .
Napitnica Jan . . .
Napis na gro . . .
Blagorodni g . . .
Antonu Čopu . . .
Pripombe . . .

VSEBINA

14, 16	Uvod	5
18, 20	Geslo	11
22	Pevčeva tožba 1—5	15, 15, 17
24	Literarne šale 1—4	19, 21
28, 30	Sonet Janezu Nep. Hradeckemu	25
32	Zakaj nje, vredne	25
34	Ljubezenske prispodobe 1—5	27, 29, 31
42	Nič pesnika na njem	35
44	Matiji Čopu v spomin	35
46	Pavšku in Stelzichu	45
48	Slovenec, ki pesni jo v nemškem jeziku	45
50	Napis na grobu Emila Korytka	47
52	Mladi pesnici	49
54	Napitnica Janezu Tomanu	51
56	Napis na grobu Simonettijevih	55
	Blagorodni gospodični Alojziji Hrovatovi	55
	Anton Čopu	57
	Pripombe	59

SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI
ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM SLOVENICA

RAZRED ZA FILOLOSKE IN LITERARNE VEDE

CLASSIS II: PHILOGOGIA ET LITTERAE

DE LA * OPERA

3

АЛЕКСАНДАР СТОЈИЋЕВИЋ

**ЗНАЧЕЊЕ
АОРИСТА И ИМПЕРФЕКТА
У СРПСКОХРВАТСКОМ ЈЕВИКУ**

L'EMPLOI DE L'AORISTE ET DE L'IMPARFAIT
DANS LA LANGUE SERBO-CROATE

LJUBLJANA

1951

САДРЖАЈ

Увод	5
Кашићево схватање имперфекта и аориста (§§ 1, 2)	6
Вуково схватање (§§ 3, 4)	8
Будманијево схватање имперфекта, аориста и перфекта (§ 5)	11
Значење перфекта у словенским језицима (§ 6)	14
Мусићево схватање значења перфекта (§ 7)	17
Однос немачке лингвистике и славистике ка Будманију; Делбрик и Лескин (§§ 8, 9; испор. такође §§ 5—7)	19
Основно временско значење аориста и имперфекта (§ 10)	25
Анализа форми аориста и имперфекта у Вуковој приповетки »Два новца« (§§ 11, 12)	27
Фигуративна употреба глаголских облика за време (§ 13)	34
Истор. презент од перф. глагола и његов однос к аористу од таквих гла- гола (§§ 14—17)	35
Подела наративног излагања на две врсте: <i>приповедање</i> и <i>спомињање</i> (§ 18)	42
Мешање употребе глаголских времена у народним песмама и приповет- кама (§§ 19, 20; испор. такође § 17)	43
Схватање истор. презента у немачкој лингвистици (§ 21)	47
Продужење расправе о мешању глаголских облика за времена у народним песмама и приповеткама (§§ 22, 23)	47
Изражавање <i>спомињања</i> у новијих и старијих писаца (§§ 24—26)	51
Исто значење и употреба глаголских времена у приповедању и разговору (§ 27)	59
Употреба глаголских времена у монологу (§§ 28, 29)	60
Разграничавање употребе аориста од перф. глагола и истор. презента од таквих глагола (§§ 30—33)	62
Осврт на Велићеву модалну употребу глаголских времена (§ 34)	69
Осврт на Маретићеву примедбу о значењу аориста од перф. глагола (§ 35)	70
Гномичка употреба аориста (§ 36)	72
Имперфект од перф. глагола (§§ 37, 38)	73
Разграничавање употребе имперфекта и аориста од употребе кондиционала у иреалним хипотетичким реченицама и у хипотетичким реченицама за будућност (§§ 39—44)	76

Схватање аориста и имперфекта у новијих и савремених домаћих струч-
њака:

Љуб. Стојановић (§§ 45—47)	87
Мусић (§§ 48—52)	93
Белић (§§ 53, 54)	101
Маретић (§§ 55, 56)	106

Индикативна употреба аориста и имперфекта потврђена у целом могућем
опсегу такође у модерним народним говорима. Јован Л. Вуковић и
поводом њега (§§ 57—61) 110

Извори употребљени за примере индикативне употребе аориста и импер-
фекта (§ 62) 120

Потврде:

из Вукових приповедака (§ 63)	121
из Стјепана Митрова Љубише (§ 64)	128
из II. књиге Вукових песама (§ 65)	133
из Вукова превода јеванђеља по Луки (§ 66)	148

Закључак (§§ 67, 68) 158

Exposé sommaire 161

CORRIGENDA

Стр. 20, 11. ред	озго: имперекта,	треба: имперфекта
„ 48, 18. „	озго: прећи,	„ : рећи
„ 85, 10. „	озго: твоје,	„ : троје
„ 111, 15. „	оздо: други које, које	„ : други, које
„ 111, 15. „	оздо: претстављају,	„ : претстављају
„ 112, 19. „	озго: чувах,	„ : чувак
„ 114, 14. „	оздо: тешко,	„ : тешку
„ 146, 8. „	оздо: уопште,	„ : уопште
„ 154, 6. „	оздо: заслужио,	„ : заслуживало

SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI
ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM SLOVENICA

RAZRED ZA FILOLOŠKE IN LITERARNE VEDE
CLASSIS II: PHILOLOGIA ET LITTERAE

DELA * OPERA

4

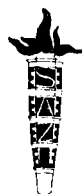
INSTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE
INSTITUTUM ETHNOGRAPHIAE SLOVENORUM

1

IVAN GRAFENAUER

SLOVENSKE PRIPOVEDKE
O KRALJU MATJAŽU

SLOWENISCHE SAGEN VON MATTHIAS CORVINUS

LJUBLJANA

1951

KAZALO

UVOD	9— 26
A. Literatura o slovenskih ljudskih izročilih o Kralju Matjažu	9
B. Slovenske pesmi o Kralju Matjažu	14
(1. Kralj Matjaž reši svojo nevesto 14 — 2. Kralj Matjaž v turški ječi 16 — 3. Smrt Kralja Matjaža 19 — 4. Kralj Matjaž — Godec pred peklom 20.)	
C. Pravljica iz pesmi in pripovedke o Kralju Matjažu	22

I. del

RAZPRAVA 27—179

PREGLED RAZISKOVANJ IN IZROČILA SLOVENSKE PRIPOVEDKE O KRALJU MATJAZU 29— 87

1. Dosedanja raziskovanja pripovedk o Kralju Matjažu	29
2. Tekstna kritika zapisov	46
3. Pregled inačic in njihovih motivov	65

SLOVENSKE PRIPOVEDKE O KRALJU MATJAZU MED VZHODOM IN ZAHODOM 57—179

4. Prva primerjava glede osnovnih pripovedk	87
5. Suho drevo, ki spet ozeleni	92
6. V votlini speči cesar. Razvoj v nemških pripovedkah	97
7. V votlini speči vladar. Od kod je?	108
8. Cesarjeva-kraljeva vrnitev	124
9. Vložki in epizodne pripovedke	135
10. Motiv Matjaževega meča v epizodnih vložkih in inačicah	148
11. Izsledki	165

II. del

DODATEK — INAČICE 181—265

A. LJUDSKO IZROČILO 185—239

I. KRALJ MATJAZ SE VOJSKUJE Z BOGOM 185—205

1. »Historija od Kralja Matjaža.« Iz boroveljske okolice	185
2.—5. Konec sveta in Kralj Matjaž. Dve inačici iz Slovenjega Plajberga	184
4. Kralj Matjaž in Vile. Iz ormoške okolice	188

5. Kralj Matjaž in Vila. Od Sv. Tomaža blizu Ormoža	189
6. Kralj Matjaž in Bog. Odlomek z Rečice ob Savinji	189
7. Kralj Matjaž — ajdovski poglavar. Dolenjska	190
7 a. Matjaževa vojska s Kristusom. Iz Gorenje vasi pri Mokronogu	191
8. Matjaževa vojska z Bogom. Z goriške strani Vipave	192
9. Kralj Matjaž pokončevalec in sol. Iz Vipave	193
10. Kralj Matjaž in Šimbilja. Iz Štanjela na Krasu	194
11. Kralj Matjaž in sol. Iz Koprive na Krasu	196
12. Buoh an Kraj Matjaž. »Pravca« iz Laz v Nadiški dolini.	196
13. O Kralju Matjažu in »tupci«. Iz Mrsina nad Nadižo	198
14. Buoh an Kraj Matjaž sta miela uojškô za sou. Z Robedišč	199
15. Črnovrško izročilo o Kralju Matjažu. Z Robedišč	201
16. Kaj vedo o Kralju Matjažu v Potokih pri Kredu	202

II. KRALJ MATJAŽ OSREČEVALEC 203—234

MATJAŽEV PORAZ, SPANJE IN VRNITEV . . . 203—206

17. Freuensfeldova inačica iz Cerovca	203
18. Trstenjakovo poročilo. S Koroškega	204
(1. Kratko beračevo pojasnilo pred večerjo 204 — 2. Beračevo pripovedovanje po večerji: Matjažev poraz in spanje v gori — 3. Star Korošec pod Peco pripoveduje Trstenjaku o zopetnem prihodu Kralja Matjaža 205.)	

MATJAŽEVO SPANJE IN ZOPETNI PRIHOD . . . 207—217

19. Korytkovo poročilo okoli leta 1838	207
20. Poročilo Matija Majarja. Iz št. Jakoba v Rožu	208
[a) Kralj Matjaž v gori: 1. Po nemškem prevodu pri Hermannu 208 — 2. Po Sloveniji 1848, 44, 209 — b) Voznik pri Kralju Matjažu 210 — c) Kralj Matjaž pojde iz gore 211 — Pripovedovalčev sklep 212.]	
21. Kralj Matjaž v »ogrskem podmeli«. Po ljudskem izročilu Matej Poženčan (v rimah)	212
22. Kralj Matjaž pridobi cesarju Sveto deželo. Iz Sel v Rožu	214
23. Sedmvrha smreka (na Sorškem polju). Po narodnem sporočilu zložil Fr. Levec	214
24. Kettejev in Trdinov zapis	215
(1. Kettejev iz Košane 215 — Trdinov 216.)	

OBISK PRI KRALJU MATJAŽU 217—226

25. Kralj Matjaž in voznik. Koroške inačice k št. 20 b	217
26. Voznik pri Mrzli vodi in Kralj Matjaž. Iz Potokov pri Kredu	218
27. Voznik pri Kralju Matjažu v gori. Iz Vipave	218
28. Voznik pri Kralju Matjažu pod Dobračem. Iz Podhoma v Podjuni	219
29. Voznik pri Kralju Matjažu pod ogrsko goro. Iz Frankovcev blizu Ormoža	219

30. Kralj Matjaž in pastir.	
31. Pisar Križman pri Kralju	
32. Kralj Matjaž pa am pa	
33. Kralj Matjaž in vojščak	
34. Kralj Matjaž in njegova	
35. Kralj Matjaž (v Krimu)	
36. Žena pri Kralju Matjažu	
37. »Od Kralja Matjaža.«	

KRALJ MATJAŽ

38. Pijanec pri Kralju Matjažu	
39. Siromašna deklina in Kralj	
40. Žena pri Kralju Matjažu	
41. Hudodelnik pri Kralju	
42. Jetnik-kovač pri Kralju	
43. Zaklad v Homecu pri Št	
44. Ivan Albreht, O dečku	
koroškoslovenskih prvi	

PRAVLJICA IZ PESM

45. »Od Kral Matjaža.« Z	
------------------------------------	--

B. BU

O CESARJU

46. »Od cesarja Friderika	
zapisana u šmarjeti u	

ZU

DIE

VO

(Einleitung 251 — Die Ab

Ormoža	189
Vinji	189
.	190
si pri Mokronogu	191
pave	192
.	193
su	194
.	196
liški dolini	196
Nadižo	198
Z Robedišč	199
lišč	201
redu	202
EVALEC	203—254
VRNITEV	203—206
.	203
.	204
— 2. Beračevo pri-	
nanje v gori — 3. Star	
o zopetnem prihodu	
II PRIHOD	207—217
.	207
.	208
u pri Hermannu	208
pri Kralju Matjažu	
— Pripovedovalčev	
n izročilu Matej Po-	
.	212
l v Rožu	214
lnem sporočilu zložil	
.	214
.	215
ZU	217—226
Ob	217
ov pri Kedu	218
.	218
Podhoma v Podjuni	219
: Frankovcev blizu	219

30. Kralj Matjaž in pastir. Iz Podpece (Tople)	220
31. Pisar Križman pri Kralju Matjažu. Z Muljave	221
32. Kralj Matjaž pa am paver. Iz Slovenjega Plajberga	223
33. Kralj Matjaž in vojščak. Z Robedišč	224
34. Kralj Matjaž in njegova sablja. Iz Tunjic pri Kamniku	224
35. Kralj Matjaž (v Krimu). Oton župančič po ljudskem izročilu	225
36. Žena pri Kralju Matjažu. S Koroškega	226
37. »Od Kralja Matjaža.« Iz Petrušne vasi pri Stični	226

KRALJ MATJAŽ V PRIPOVEDKAH O ZAKLADIH 227—234

38. Pijanec pri Kralju Matjažu. Od Velike Nedelje blizu Ormoža	227
39. Siromašna deklina in Kralj Matjaž. Iz Runča blizu Ormoža	228
40. Žena pri Kralju Matjažu. Iz Vipave	229
41. Hudodelnik pri Kralju Matjažu. Dolenjska	230
42. Jetnik-kovač pri Kralju Matjažu. Iz Raven pri Zdolah	231
43. Zaklad v Homeu pri št. Ilju ob Dravi (Rož)	232
44. Ivan Albreht, O dečku, ki je znal peti. Umetna pravljica iz pristnih koroškoslovenskih prvin	232

PRAVLJICA IZ PESMI IN PRIPOVEDKE O KRALJU MATJAŽU

45. »Od Kral Matjaža.« Z Rečice ob Savinji	235
--	-----

B. BUKOVNIŠKO IZROČILO 240—250

O CESARJU FRIDERIKU — KRALJU MATJAŽU 240

46. »Od cesarja Friderika in od Matjaža, nemško slovenska pravlica, zapisana u Šmarjeti u spodni rožni dolini«	245
--	-----

ZUSAMMENFASSUNG

DIE SLOWENISCHEN SAGEN

VON MATTHIAS CORVINUS 251—262

(Einleitung 251 — Die Abhandlung 252 — Anhang 262)

SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI
ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM SLOVENICA

RAZRED ZA FILOLOSKE IN LITERARNE VEDE
CLASSIS II: PHILOLOGIA ET LITTERAE

DELA * OPERA

5

INSTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK
INSTITUTUM LINGVAE SLOVENICAE

3

RADIVOJ FRANCISCUS MIKUŠ

A PROPOS DE LA SYNTAGMATIQUE
DU PROFESSEUR A. BELIĆ

K SINTAGMATIKI PROF. A. BELIČA

LJUBLJANA

1952

TABLE DES MATIÈRES

PRÉFACE	9
I. INTRODUCTION	15
II. PRINCIPES DE SYNTAGMATIQUE	51
III. LA SYNTAGMATIQUE DU PROFESSEUR A. BELIC	75
a) SYNTAGMATIQUE DISCURSIVE	75
b) SYNTAGMATIQUE FORMATIVE	122
IV. CONCLUSION	176
RÉSUMÉ EN SLOVÈNE	185
CORRECTIONS	199

Classification: IIA
SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI
ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM SLOVENICA

RAZRED ZA FILOLOŠKE IN LITERARNE VEDE
CLASSIS II. PHILOGIA ET LITTERAE

DELA — OPERA

6

INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK
INSTITUTUM LINGVAE SLOVENICAE

4

ANTON BAJEC

BESEDOTVORJE

SLOVENSKEGA JEZIKA

II

IZPELJAVA SLOVENSКИH PRIDEVNIKOV

III

ZLOŽENKE

LJUBLJANA

1952

SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI
ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM SLOVENICA

RAZRED ZA FILOLOŠKE IN LITERARNE VEDE
CLASSIS II: PHILOLOGIA ET LITTERAE

DELA * OPERA

INSTITUT ZA LITERATURE * INSTITUTUM LITTERARUM

2

MIRKO RUPEL

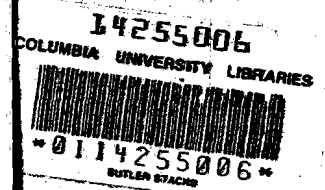
NOVE NAJDBE NAŠIH PROTESTANTIK
XVI. STOLETJA

NEUE FUNDE UNSERER PROTESTANTICA
DES XVI. JAHRHUNDERTS

LJUBLJANA

1954

VSEBINA

Uvod	5
Pregled novih najdb	7
Abecedarium oli tablica 1566	19
Ena duhovska pejsen zuper Turke 1567	24
Eni psalmi, ta celi katehismus inu... pejsni 1567	30
De catholica et catholicis disputatio 1572	37
J. Heerbrand in P. Trubar ml.: Disputatio 1575	40
Ena lepa inu pridna prediga per pogrebi... Primoža Truberja 1588	44
Cirilski poskusni list 1561 in drugo	73
Opombe	79
Zusammenfassung	84

OCT 10 1962

SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI
ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM SLOVENICA

RAZRED ZA FILOLOŠKE IN LITERARNE VEDE
CLASSIS II: PHILOGOGIA ET LITTERAE

DELA — OPERA

8

INSTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK
INSTITUTUM LINGUAE SLOVENICAE

5

STARORUSKI EP SLOVO O POLKU IGOREVĚ

Slovensko izdajo priredil

PROF. DR. RAJKO NAHTIGAL

redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti

LJUBLJANA

1954

VSEBINA

Predgovor	5
Uvod	7
Tekst { Editio princeps 1800 Rekonstrukcija Transkripcija Prevod }	24—25
Komentar	62
Slovar	97
Bibliografski podatki	133
Pripomba k prilogi II	136
Prilogi { I. Rodoslovna tabela ruskih knezov »Slova« II. Zemljepisni obris k »Slovu« }	

SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI
ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM SLOVENICA

RAZRED ZA FILOLOSKE IN LITERARNE VEDE
CLASSIS II: PHILOGOGIA ET LITTERAE

DELA * OPERA

9

INSTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK * INSTITUTUM LINGVAE SLOVENICAE

6

FRANCE BEZLAJ

SLOVENSKA VODNA IMENA

I. DEL (A—L)

LJUBLJANA

1956

9.2
SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI
ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM SLOVENICA

RAZRED ZA FILOLOSKE IN LITERARNE VEDE
CLASSIS II: PHILOGIA ET LITTERAE

DELA * OPERA

9

INSTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK * INSTITUTUM LINGVAE SLOVENICAE

6

FRANCE BEZLAJ

SLOVENSKA VODNA IMENA

II. DEL (M—Ž)

LJUBLJANA

1961

SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI
ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM SLOVENICA

RAZRED ZA FILOLOŠKE IN LITERARNE VEDE
CLASSIS II: PHILOGOGIA ET LITTERAE

DELA * OPERA

10

INŠTITUT ZA LITERATURE * INSTITUTUM LITTERARUM

3

ALFONZ GSPAN / JOSIP BADALIĆ

INKUNABULE V SLOVENIJI

INCUNABULA QUAE IN SLOVENIA
ASSERVANTUR

LJUBLJANA

1957

VSEBINA

UVOD	7
INKUNABULE V SLOVENIJI	19
KATALOG INKUNABUL V SLOVENIJI	87
OPIS POSAMEZNIH PRIMERKOV	289
KAZALA	
<i>Inkunabule po tiskarskih krajih</i>	409
<i>Abecedno kazalo tiskarjev</i>	462
<i>Inkunabule po nahajališčih</i>	467
<i>Inkunabule po signaturnih številkah</i>	470
<i>Konkordance</i>	476
<i>Kazalo zemljepisnih imen</i>	485
<i>Kazalo osebnih imen</i>	488
<i>Kazalo prilog</i>	494